

redarja prijemala, zato da ni klerikalec. A redar je vselej tih odšel. Na usodepolni dan, ko se je redar iz gostilne z 3 sogosti podal, pride gostilničarka za njim, ga v hrbet tako hudo sune, da ta pade in si je nos pobil. Zdravnik je moral z raznimi operacijami nos v pravo lego nazaj spraviti! Redar, ki je bil malo vinjen ni vedel, da ga je milostljiva gospa Ogrižec sunila — ta je pa še poleg nahajajočim trem sogostom z prstom na usta položivši pokazala naj bodo tihi. — Ubogi redar je preстал bolečine, veliko srainote, ker kot javni funkcionar, je moral z zakrpanim nosom in licem okolo hoditi. V kratkem še le je zvedel, da ga je ta klerikalka, ki se tako rada okolo duhovnikov suče in vse obrekuje, kar ni klerikalno — sunila. Tožba je vložena, bolezen je trajala nad 3 tedne — še le videli bomo, nas li smejo klerikalci pobijati, bodi si že duhovnik ali lajik. Po obravnavi bom natančneje poročal.

**Sv. Ana v Halozah.** Klerikalni shod za županijo Sv. Barbara, ki se je vršil pri podružnici Sv. Ane se je zelo slabo obnesel. Kmetje se vendar ne dajo več farbat od klerikalne strani. So že pametni postali. Le nekateri mlečozobneži so hodili tega čenčanja in hujskanja poslušat. Govorili so posamezni ljudje. V prvi vrsti neki klerikalec iz Maribora, kateri je v svojem govoru samo hujskal črez Nemce in slabe časnike, med drugim se je celo izrazil: „Če veste fantje, da je kakšen nemčur ali Štajercianec med nami ven ž njim, ven ž njim.“ Torej ta klerikalec hodi samo hujskat med ljudstvo. V drugi vrsti moramo omeniti tudi kaplana Jakeca Rabuza, ki je po Tebi ljubi „Štajer“ in naprednih listih toliko udrihal. Ali Rabuze, se ne spominjaš na besede, si je vendar zapomni in sicer te-le: Pusti politiko v miru in živi tako, kakor se za katoliškega duhovnika spodobi. Sicer o Tebi Rabuze še bomo več pisali! Ako treba, znamo marsikaj velezanimivega povedati. Saj nas razumeš, kaj-ne? Raje gleda na to, da ne bodejo mlečozobni fantje napadali z grdimi besedami in izmišljenimi priimki poštenih in naprednih oseb, kakor se je to žalibog ravno na tem klerikalnem shodu pripetilo neki boljši olikani osebi. Na zadnje zdi se mi, je držal govor neki klerikalec, takozvani penzionirani mežnar Jurgečov Anza. Kam si zabredel Anza? Vendar o Tebi samo to omenimo na ljubo faranov, da to človeče samo sebe povikšuje in „Štajerca“ preklinja. Ali ie to lepo od Tebe, da zunaj na prostem tako surovo preklinjaš črez vse kar je naprednega? V cerkvi pa se tako delaš kakor farizej? Sicer bi nam bilo žal za besede, katere bi še mogli o Tebi pisati. Pa če se ne bodeš poboljšal bomo prisiljeni Tebe okračit na več načinov. Ta dan se je vršila tudi tombola v prid ubogim šolarjem. Tedaj klerikalci bodite mirni in pustite politiko v stran. Drugače bomo Vam znova zaigrali. Sledite ga.

**Od Sv. Križa tik Slatine.** Posurovelost kali duhovnika. Tukajšni kaplan Kranje, ki živi po Kristusovih naukih, da se ne sme jeziti, da ne sme bližnjemu hudo želeči, je pred tremi tedni v šoli fanta Prevolske, samo zato, ker ni imel katekizma, tako pretepel, da je fant še sedaj hudo bolan. Lahko je, da se je fantu druga bolezen pridružila, vendar je fant v smrtni nevarnosti. Zato je oča bolnega fanta rekel, da ga morajo prevideti, ko pa bolnik sliši, da pride duhovnik v hišo se je hotel v deliriji skleči in uiti. Komaj ga je oče pomiril in dopovedal, da ne pride kaplan Kranje prevideti, ampak drugi. Oča je še le po drugih izvedel, kaj je kaplan z fantom naredil. Došli zdravnik je našel na fantu še vidne znake palice. O stvari so orožniki zvedeli in stvar pridno zasledujejo. Slišati je, da ravno ta kaplan že fanta Nerat iz Brestovca tudi tako pretepal, da je moral priti g. nadučitelj miriti. Kaj bo sodnija s tem vzor-duhovnikom napravila se še bode poročalo. Fajmošter rohani iz prižnice, naj ne damo otrok v nemško šolo, ker se tam otroci pohujšajo in nič ne naučijo. Vendar je sklenil oča tepenega fanta vse svoje otroke iz slov. šole izvzeti in v nemško šolo prestaviti. Nekateri duhovniki mislijo, da nam je Bog dal otroke zato, da bi jih oni v šoli pobijali. Stariši in drugi imajo sedaj gotovo antipatijo do duhovnikov in kdo je temu kriv? Vera je v nevarnosti. Pa tudi bera.

**Sv. Vid pod Juno:** Dolgo Ti že nismo pisali o našem Svatončku. Ta nam zelo priljubljen fajmošter res nima namena se malo poboljšati. Dobro mu bo malo krtače! Pred 2 meseca bila je obravnava pri sodnji v Doberlevasi zaradi nekih klofut, katere je Svaton nekemu zasebniku po imenu Aleks Wrienz, ponoči ko je šel ta domu, podelil. Ali kazni, katera je bila Svatonu podeljena, bila mu je premala. Svaton je rekural. In kaj je opravil? Kar nič drugzega, kakor da je bil za 3 krat več obsojen kakor prej. Plačati je moral 60 K in potem bolečinski denar posebej. Mislimo, da se mu bo zdaj začelo podletavati pri pravadah. Pred petimi tedni bila je poroka nekega majhnega posestnika tukaj v farni cerkvi. Ker je pa tukaj navada, da se nese vino svatbam v cerkev, nesel je to Aleks. Wrienz; ko ta pride v žagred mu zagrmil Svaton nasproti: Tako, Ti se spredrniš semkaj hoditi? Ti nimaš pravice brez moje volje hoditi tukaj sem! Ti tudi nimaš pravice brez mojega privolenja nositi križ pred mrlji. Marš ven, glej da se mi spraviš! Ali je to duhoven? Ti Svaton, pazi, da se ne zalopneš. Ali veš, da Te ne mara nobeden razven tvojih podreptnikov? Na svidenje — „znanci.“

**En koledar zastoj** dobi vsakdo, kdor jih vzame deset. Naši prijatelji se naj torej zbirajo in naj skupno koledarje naročijo. Cena 1 koledarja 60 vin., s poštnino 70 vin. Razširjajte naš edini kmetsko-napredni koledar!

## Splošno zavarovanje za starost in onemoglost.

(Nadaljevanje in konec).

### Odplaček kapitala zaostalom.

Pri smrti zavarovanca dovoli se zaostalom odplaček kapitala. Na ta odplaček imajo vdova ter zakonski in legitimirani otroci pod 16. letom pravico. Nezakonski otroci imajo po smrti matere, a tudi po smrti očeta to pravico, pri zadnjemu pa le tedaj, ako je očetovstvo sodnijsko priznano. Tudi stariši umrlega, katere je on živel, nadalje njegove sestre in brati pod 16. letom, otroci teh, ki so od njega živeli, dobijo odplaček. Pogoji za odplaček pa je dokončanje 40. prispavnih tednov.

### Visokost kapitalnih odplačkov

je razvidna iz sledečih primer (predpogoj 50 prispavnih tednov v letu):

| Za samostojne                                               | Vdove brez otrok | Pri navzočnosti   |                    |
|-------------------------------------------------------------|------------------|-------------------|--------------------|
|                                                             |                  | vdove z 1 otrokom | vdove z 2 otrokoma |
| Mezdn. razred                                               | kron             | kron              | kron               |
| I.                                                          | 120              | 180               | 240                |
| II.                                                         | 150              | 225               | 300                |
| III.                                                        | 180              | 270               | 360                |
| IV.                                                         | 210              | 315               | 420                |
| V.                                                          | 240              | 360               | 480                |
| VI.                                                         | 270              | 405               | 540                |
| Za samostojne (predpogoj 12 mesečnih prispevkov po 1 kroni) | 150              | 225               | 300                |

### Trški zavarovanja.

Število zavarovancev bode znašalo okroglo 6 milijonov delavcev in čez 3 milijone samostojnih, torej skupaj 10 milijonov zavarovancev. Pri samostojnih ni plačilnih razredov, temveč prispevek znaša mesečno 1 krono ali pa pri letnem dohodku pod 480 K le 50 vin. Letni donesek bi menjal torej med 5% do 11 K. To bi pri 1,700.000 zavarovanih dalo letno zavarovalno plačilo samostojnih 28.37 milijonov kron. Pri delavcih se deli prispevek po plačilnih razredih od 12 do 72 vin. na teden. To bi dalo za enega na leto 4.8 do 36 kron. Ako bi bilo 5.35 milijonov delavskih zavarovancev, bi znašal tukaj letni zavarovalni prispevek 89.45 milijonov kron. Ako se zračuni vse doneske skupaj, potem bodejo na leto znašali okroglo 129 milijonov kron. Razdelili bi se ti doneski približno tako-le:

| Delujoči v                         | Samostojni | Nesamostojni | Družinski člani | Skupaj |
|------------------------------------|------------|--------------|-----------------|--------|
| milijonov kron                     |            |              |                 |        |
| kmetijstvu in gozdarstvu . . . . . | 18.53      | 18.48        | 11.45           | 48.46  |
| industriji in obrtništvo . . . . . | 5.83       | 52.08        | 0.44            | 58.30  |
| trgovini in prometu . . . . .      | 3.79       | 11.95        | 0.27            | 16.01  |
| prostitih poklicih . . . . .       | 0.22       | 0.28         | —               | 0.50   |
| domači posli . . . . .             | —          | 5.71         | —               | 5.71   |
| Skupaj                             | 28.37      | 88.45        | 12.16           | 128.98 |

Od teh prispevkov bi plačali: samostojni za lastno zavarovanje okroglo 28 milijonov kron; delodajalci za zavarovanje svojih uslužbencev (tudi sodelujočih družinskih članov) okroglo 55 milijonov kron; nesamostojni okroglo 46 milijonov kron. Ako se te številke primeri z onimi, kar daje blagajna, pride se do sledeče slike:

### Plačila invaliditetne in starostne blagajne.

| V letu zava-<br>rovanja   | Starostne rente<br>za samostojne | Starostne in in-<br>validitne rente<br>za nesamostojne | Kapitalni od-<br>plački za vse<br>zavarovance | Vrnitev dones-<br>kov v slučaju<br>ženitve | Upravní troški | Skupno |
|---------------------------|----------------------------------|--------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|--------------------------------------------|----------------|--------|
| m i l i j o n e v k r o n |                                  |                                                        |                                               |                                            |                |        |
| 1                         | —                                | —                                                      | 1.8                                           | —                                          | 12.0           | 13.8   |
| 2                         | —                                | —                                                      | 8.3                                           | —                                          | 12.0           | 20.3   |
| 3                         | —                                | —                                                      | 14.1                                          | —                                          | 12.0           | 26.1   |
| 4                         | —                                | —                                                      | 15.7                                          | —                                          | 12.0           | 27.7   |
| 5                         | —                                | 3.0                                                    | 16.7                                          | 1.9                                        | 12.0           | 33.6   |
| 6                         | 3.2                              | 10.8                                                   | 17.5                                          | 2.3                                        | 12.0           | 45.8   |
| 7                         | 8.8                              | 20.4                                                   | 18.2                                          | 2.6                                        | 12.0           | 62.0   |
| 8                         | 14.5                             | 29.3                                                   | 18.7                                          | 2.9                                        | 12.0           | 77.4   |
| 9                         | 20.2                             | 37.6                                                   | 19.1                                          | 3.2                                        | 12.0           | 92.1   |
| 10                        | 25.4                             | 45.7                                                   | 19.6                                          | 3.5                                        | 12.0           | 106.2  |
| 15                        | 47.2                             | 79.5                                                   | 22.4                                          | 4.0                                        | 12.0           | 165.1  |
| 20                        | 62.1                             | 104.0                                                  | 23.6                                          | 4.3                                        | 12.0           | 206.0  |
| 30                        | 77.3                             | 132.5                                                  | 25.4                                          | 4.5                                        | 12.0           | 251.7  |
| 40                        | 85.8                             | 148.8                                                  | 25.8                                          | 4.5                                        | 12.0           | 276.9  |
| Stalno<br>stanje          | 95.5                             | 166.8                                                  | 25.0                                          | 4.5                                        | 12.0           | 304.8  |

To pomeni, da kažejo troški starostnih rent samostojnih v 6. letu visokost 3.2 milijonov kron, v 10. letih 25.4 milijonov v 30. letih 77.3 in v 40. letu 95.5 milijonov kron. K temi troški plačala bi država 83 milijonov. Invalidne in starostne rente za delavce in sodelujoče družinske člane zahtevale bodejo na troških v 5. letu 3 milijonov kron, potem 45.7 v 10. letu, 104 milijonov v 20. in 166.8 milijonov kron v 40. letu. Od te svote plačala bode država 58.1 milijonov kron. Troški povrnitve doneskov za oženjene bodejo znašali v 40. letu 4.5 milijonov kron. 2 milijona plačala bode država.

### Skupni troški

za vso to novo zavarovanje za delavce in samostojne bodejo torej znašali: v 1. letu 13.8, v 4. letu dvojno to svoto, do 10. leta 106.2, v 20. letu 206 in 40. letu 177 milijonov kron. Potem se bodejo vedno enako držali na svoti 305 milijonov.

To so glavni podatki iz vladnega načrta. Upamo, da ga bode poslaniška zbornica zboljšala in sprejela. Na vsak način pomeni ta načrt velik korak naprej za našo državo!

Dvigniti se na velikih razvalinah, bilo je celo, tako nebojevitemu ljudstvu mogoče, kakor so bili Egipčani, ker so bili skozinsko kmetijski narod. Taki narodi preživijo, kakor zemlja sama, katero obdelujejo, velikanske viharje in obstojijo vendar v splošnem nespremenjeno naprej. To dejstvo je dalo Nemčiji po uničenju vsled 30 letne vojne in Napoleonovih bojov, Rusiji pa vključ gospodarstvu Tatarov moč, da se dvigneta. Trgovske, industrijske in kolonialne države pa so zadete vsled zunanjih dogodkov v mozgu svojega življenja. Tako se je zgodilo s Kartago, Benetkami, Holandsko, to je slabost današnje Anglije in krepkost Rusije.

Grof York pl. Wartenberg.

## Novice.

**Naš koledar.** Cenjenim prijateljem in somišljenikom naznanjamo, da je „Štajerčevi kmetjski koledar“ **ravnokar izšel.** Cena mu je 60 vin., s poštnino vred pa 70 vin. Kdor